

بانک‌داری سنتی در ایران ضعف‌های بیشتری نسبت به دنیا دارد زیرا عموم مردم در کشور به سختی می‌توانند به تسهیلات و اعتبارات دسترسی پیدا کنند و جایی که تسهیلات خرد وجود دارد، به قدری چارچوب سخت و پیچیده است که رغبتی از طرف مردم برای دریافت وام باقی نمی‌ماند، در همین زمان لندتک‌ها ورود کردند و بخاطر ضعف‌های موجود توانستند موفق شوند

در عصری که تقریباً همه اعمال و فعالیت‌ها به فناوری گره خورده است، حوزه‌های مالی نیز از پیوند با فناوری بی‌نصیب نمانده‌اند. فین‌تک (FinTech) اصطلاحی است که برای توصیف فناوری مالی استفاده می‌شود. در واقع هر نوع فناوری در خدمات مالی، از مشاغل گرفته تا مصرف‌کنندگان، در دایره فین‌تک قرار می‌گیرند. می‌توان گفت شرکتی توصیف می‌شود که خدمات مالی را از طریق نرم‌افزار یا فناوری دیگر ارائه می‌دهد؛ از جمله برنامه‌های پرداخت تلفن همراه و رمز ارز. هدف تکنولوژی فین‌تک، آسان‌تر کردن دسترسی شرکت‌ها، سرمایه‌گذارها و مردم به منابع مالی است. از میان حوزه‌های مختلف فین‌تک، قرض‌دهی یا لندتک (LendTech) یکی از مهم‌ترین و کاربردی‌ترین بخش‌ها محسوب می‌شود. از آنجا که دریافت وام در کشور، حتی برای مبالغ خرد، به عنوان یک کار سخت و زمان‌بر شناخته می‌شود، اهمیت لندتک در اینجا مشخص می‌شود که با وجود این فناوری، پروسه وام‌دهی هم برای نهادهای متولی وام و هم برای متقاضیان آن سریع‌تر، آسان‌تر و عادلانه‌تر می‌شود. در حقیقت لندتک از یک طرف با حذف واسطه‌ها و رابطه‌های میان وام‌دهنده و وام‌گیرنده و از طرفی دیگر از بین بردن پروسه‌های سنتی و وقت‌گیر، موانع دریافت وام به روش قدیمی را برمی‌دارد؛ در نهایت، هزینه‌های تمام شده برای بانک‌ها و کاربران را کاهش می‌دهد. اما مانند همیشه، موانع و چالش‌هایی برای گسترش چنین فناوری‌هایی در کشور وجود دارد. برای شناخت این حوزه و چالش‌های موجود در آن و در نهایت بهترین راهکار موجود برای عبور از مشکلات، با محمدصادق آزادانی، رئیس کمیسیون لندتک سازمان نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران، گفت‌وگویی داشتیم.

ابتدا درباره لندتک صحبت کنید و بگویید از چه سالی به صورت جدی مورد توجه قرار گرفت و چه اهدافی را دنبال می‌کرد؟

سال ۲۰۰۸ یک بحران مالی اتفاق افتاد. ناگهانی ساختاری و چهارچوب‌هایی که بانکداری سنتی ایجاد کرده بود، باعث شد دنیا به سمتی برود که بهره‌وری و توسعه زیرساخت‌های فناوریانه را در دستور کار قرار دهد. این اتفاق منجر به فین‌تک یا فناوری مالی شد که دو مسأله اصلی دارد؛ بحث فناوری و موضوع نوآوری. این مسائل فقط مربوط به بحث تکنولوژی و زیرساخت‌های آتی نیست. موضوعات نوآوری‌های کسب‌وکار هم از زمینه‌های اصلی بود که فین‌تک‌ها شناسایی می‌کردند و خلاهایی را که بانکداری سنتی به آن ورود نکرده بود، پاسخ مشخصی نداشت یا تجربه‌های کاربری مناسبی وجود نداشت، بررسی می‌کرد و پاسخ‌های لازم را در یک بسته فناوریانه به مشتری ارائه می‌کرد.

یکی از شاخه‌های فناوری‌های مالی، لندتک است. در واقع همان فناوری مالی در حوزه وام‌دهی و اعتباردهی محسوب می‌شود. نمونه‌های آن مانند کلارنا (شرکت ارائه‌دهنده خدمات مالی سوئدی) و افترپی (شرکت خدمات مالی و بانکداری استرالیایی) از بزرگان این حوزه در دنیا هستند.

یکی از مهم‌ترین نقش‌های بانک، سپرده‌گیری و وام‌دهی است و تفاوت بین این دو، حاشیه سود بانک است. فعالیت لندتک‌ها در دنیا به این شکل بود که اعتبارات را در گستره بزرگ‌تری در اختیار مخاطبان قرار دهد؛ کسانی که

مخاطب این سرویس‌ها نبودند و دسترسی نداشتند، بهتر آن را دریافت کنند و با شیوه و تجربه کاربری بهتر آن کار کنند.

بانکداری سنتی در ایران ضعف‌های بیشتری نسبت به دنیا دارد زیرا عموم مردم در کشور به سختی می‌توانند به تسهیلات و اعتبارات دسترسی پیدا کنند و جایی که تسهیلات خرد وجود دارد، به قدری چارچوب سخت و پیچیده است که رغبتی از طرف مردم برای دریافت وام باقی نمی‌ماند، در همین زمان لندتک‌ها ورود کردند و بخاطر ضعف‌های موجود توانستند موفق شوند.

موج‌های تومی در چند سال اخیر، باعث کاهش توان خرید مردم شده و نیاز به اعتبار برای خرید کالا و خدمات بیشتر شده است. این دو عامل در کنار سرمایه‌گذاری‌هایی که رخ داد، باعث شده است تا ما حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد لندتکی با اندازه‌های مختلف در کشور داشته باشیم. برخی از لندتک‌ها را بانک‌ها ایجاد کردند مثل وپاد (بانک تمام دیجیتال پاسارگاد) که متعلق به بانک پاسارگاد است یا آنهایی که بانک‌ها روی آن سرمایه‌گذاری کردند؛ مانند لندو (خرید قسطی کالا و خدمات از فروشگاه‌های آنلاین).

برای توسعه لندتک چه اهدافی داشتید و چقدر این اهداف محقق شده است؟

کمیسیون لندتک، به واسطه ایجاد یک کمیسیون دیگر به نام فین‌تک در نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران در ابتدا به عنوان یک کارگروه شکل گرفت، در ادامه با عضویت کسب‌وکارها در این کارگروه توسعه پیدا کرد و تقویت شد. این کمیسیون روند بلوغ یک‌ساله‌ای را طی کرد و به یک کمیسیون مستقل تبدیل شد.

کمیسیون لندتک اولین نهاد صنفی است که در حوزه فناوری مالی، در حوزه لندتک با وام‌دهی در کشور وجود دارد. با اهداف مختلفی هم ذیل این کمیسیون تعریف شد؛ از جمله حل کردن دغدغه‌های مشترک کسب‌وکارها، کمک به توسعه این حوزه، شناسایی ظرفیت‌های لندتک به مردم یا بازیگرهایی که در این مسأله هستند و کمک به تنظیم شدن این موضوع.

یکی از اهداف مهم برای ما که در حال پیگیری آن هستیم، طراحی، پیاده‌سازی و اجرای یک چهارچوب تنظیم‌گری مناسب برای لندتک است.

حوزه‌های نوآورانه همواره در کشور، زودتر از اینکه تنظیم شوند، توسعه پیدا می‌کنند و ذات و منطق‌اش هم همین است. در حوزه‌های مختلف، کسب‌وکارهایی هستند که خلق ارزش می‌کنند اما چهارچوب تنظیم‌گری مشخصی برای آنها وجود ندارد؛ از جمله لندتک، رمزارزها و امثالهم. این یک چالش در این حوزه است. علاوه بر اینکه نبود تنظیم‌گری باعث ایجاد ریسک می‌شود، خود تنظیم‌گیری موضوع پریسکی است و ما تجربه موفقی در این حوزه نداریم؛ از همین رو کسب‌وکارها در این مسأله دغدغه دارند. یکی دیگر از موضوعات که باید مطرح شود، این است که میان لندتک‌ها لیست‌سیاهی وجود دارد که از طریق آن برای پرداخت تسهیلات به افراد بد حساب جلوگیری می‌کند.

بر اساس گفته‌های شما لندتک‌ها می‌توانند آثار تورم را به حداقل برسانند و رکود را تا حدی برطرف کنند. این اتفاق به چه شکل رخ خواهد داد؟

لندتک‌ها توانایی جلوگیری از تورم را ندارند اما می‌توانند آن را کاهش دهند. مردم نیازمندی‌هایی دارند که اغلب کاذب نیست، اما به دلیل وجود تورم، توان پاسخگویی به